

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 399/2016
14.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца Г.М. из села Г., О.М., чији је пуномоћник Д.П., адвокат из Л., против туженог А.О. АДО из Б., чији је пуномоћник И.А., адвокат из Н., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 92/15 од 10.09.2015. године, у седници одржаној 14.04.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 92/15 од 10.09.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 3908/13 од 15.09.2014. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете плати: 60.000,00 динара за претрпљене физичке болове, 40.000,00 динара за претрпљени страх, 30.000,00 динара за душевне патње због смањења животне активности у периоду до излечења и 40.000,00 динара на име душевних болова због наружености, односно укупно 170.000,00 динара са законском затезном каматом почев од пресуђења до исплате, док је одбијен, као неоснован, део тужбеног захтева преко досуђених а до тражених износа (чија је висина по појединачним видовима штете ближе одређени овим ставом изреке) у укупном износу од 290.000,00 динара. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете настале на путничком возилу плати 135.940,00 динара са законском каматом почев од 11.04.2014. године до исплате, а ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име пружених вансудских адвокатских услуга за састав поднесака од 19.06. и 25.06.2013. године са ПТТ услугама плати укупно 12.099,00 динара са законском затезном каматом почев од 27.06.2013. године до исплате. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 104.990,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 92/15 од 10.09.2015. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке, као и у ставу другом, трећем и четвртм изреке тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавеже тужени да му на име

накнаде нематеријалне штете плати 60.000,00 динара за претрпљене физичке болове, 40.000,00 динара за претрпљени страх, 30.000,00 динара за душевне болове због смањења животне активности у периоду до излечења и 40.000,00 динара на име душевних болова због наружености, а све са законском каматом од пресуђења до исплате. Одбијен је и тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му накнади материјалну штету насталу на путничком возилу у висини од 135.940,00 динара са законском каматом почев од 11.04.2014. године до исплате, као и тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име пружених вансудских адвокатских услуга за састав поднесака од 19.06. и 25.06.2013. године са ПТТ услугама плати укупно 12.099,00 динара са законском каматом почев од 27.06.2013. године до исплате. Истом пресудом обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 72.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију, због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је власник путничког моторног возила марке ..., регистарских ознака ..., које је у току 2009. године било осигурано полисом осигурања од аутоодговорности код туженог. Дана 17.10.2009. године, тужилац је дозволио З.М. из Г. да управља наведеним моторним возилом (власништво тужиоца), а сам се налазио на месту сувозача, када је дошло до саобраћајне незгоде, тако што је возило слетело са пута и ударило у зид зграде. Том приликом настала је штета на возилу, а тужилац је задобио бројне повреде које се квалификују као лаке телесне повреде. Оценом налаза и мишљења судског вештака утврђен је интензитет и временско трајање физичких болова и страха које је тужилац трпео, као и да је од задобијене повреде до излечења његова животна активност била смањена у лакој степену. Оценом мишљења судског вештака машинске струке утврђено је да је настала штета на возилу тужиоца у висини од 135.940,00 динара. Против З.М., који је 17.10.2009. године управљао возилом тужиоца, вођен је прекршајни поступак у вези наведене саобраћајне незгоде, који је правноснажно окончан пресудом Прекршајног суда у Лесковцу, Одељење у Медвеђи од 19.10.2010. године, којом је оглашен кривим за два прекршаја и то за вожњу без возачке дозволе и непријављивање саобраћајне незгоде. Тужилац се дописом од 19.06.2013. године обратио туженом захтевом за накнаду штете ван спора, али је тужени његов захтев одбио, истичући да је наведено потраживање застарело.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио захтев за накнаду нематеријалне штете, док је захтев за накнаду материјалне штете и пружених вансудских адвокатских услуга усвојио у целости.

Врховни касациони суд налази да је другостепени суд правилном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио тужбени захтев, налазећи да је основан приговор застарелости потраживања тужиоца.

Наиме, одредбом члана 380. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да потраживање уговарача осигурања, односно трећег лица из уговора о осигурању живота застаревају за пет а из осталих уговора о осигурању за три године, рачунајући од првог дана после протеча календарске године у којој је потраживање настало.

У конкретном случају саобраћајна незгода догодила се 17.10.2009. године, па је, применом члана 380. став 1. ЗОО, рок застарелости почео да тече 01.01.2010. године. С`обзиром да се ради о уговору о осигурању од аутоодговорности, применом наведене одредбе, примењује се застарни рок од три године, што значи да је застарни рок за овај штетни догађај истекао 01.01.2013. године. Имајући у виду да се тужилац туженом обратио одштетним захтевом од 19.06.2013. године, а да је тужбу суду поднео 27.06.2013. године, то је основан закључак другостепеног суда да је тужилац захтев за накнаду штете поднео по истеку застарног рока из члана 380. став 1. ЗОО, а што и његово потраживање чини неоснованим. Притом, другостепени суд правилно налази и да у конкретном случају нема места примени привилегованог рока застарелости из члана 377. став 1. и 2. ЗОО, с`обзиром да штета није проузрокована кривичним делом, па је утврђена прекршајна одговорност штетника, З.М., без утицаја на примену ове законске одредбе.

Поред наведеног, другостепени суд правилно налази да чак и да није застарело потраживање тужиоца, његово право на накнаду штете од осигуравача искључено је применом члана 29. став 1. тачка 2. Закона о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 51/09 ... 7/13), којим је прописано да осигурано лице губи права из осигурања, ако возач није имао возачку дозволу за управљање моторним возилом одређене категорије, осим ако је возилом управљало лице које је кандидат за возача за време обуке за управљање моторним возилом, уз поштовање прописа којима је та обука регулисана. Имајући у виду да је штетни догађај настао у моменту када је возилом управљао З.М., без положеног возачког испита и одговарајуће возачке дозволе, што му је омогућио тужилац, који се у моменту саобраћајне незгоде налазио у возилу на месту сувозача, то тужилац нема право да потражује штету, како материјалну тако ни нематеријалну, од туженог као осигуравача. Притом, чињеница коју тужилац истиче да није знао да наведено лице нема положен возачки испит није од утицаја на другачију одлуку у погледу његовог права на накнаду штете од туженог, с`обзиром да је пре омогућавања трећем лицу да управља возилом чији је он власник био у обавези да провери да ли то лице има одговарајућу дозволу за управљање возилом.

Наводе у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд није ценио, с`обзиром да се ревизија из тих разлога не може изјавити (члан 407. став 2. ЗПП).

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**